

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3360/2017. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 27.Bpkf.13.194/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Fővárosi Törvényszék 27.Bpkf.13.194/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az elsőfokú bíróságnál. Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybírósághoz 2017. április 10-én érkezett.
- [2] Az indítványozó 2015. augusztus 5-én a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz érkezett feljelentésében, majd 2015. november 13-án az elsőfokú bíróság felhívására benyújtott feljelentés-kiegészítésében magánindítványt terjesztett elő a feljelentett és ismeretlen társa ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 226. § (1) bekezdésébe ütköző rágalalmazás vétsége miatt. A feljelentés szerint a terheltek egy internetes felhasználói fiókról több olyan e-mail üzenetet küldtek az indítványozó ismerőseinek az email-címére, amelyek az indítványozó emberi méltóságát súlyosan sértő kijelentéseket tartalmaztak.
- [3] Az elsőfokú bíróság végzésében rögzített tényállás szerint a Budapesti XIII. Kerületi Rendőrkapitányság által az ismeretlen elkövető kilétének megállapítására irányuló nyomozás nem vezetett eredményre, mert az indítványozó nem tudott a feljelentett ismeretlen társához kapcsolódó további információval szolgálni és a levelezőrendszer üzemeltetője – az Amerikai Egyesült Államokban működő internetes szolgáltató cég – sem adott erre nézve felvilágosítást.
- [4] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a kért információk bűnügyi jogsegély keretében történő beszerzésére csak akkor van mód, ha a cselekményt mindkét ország büntető jogszabálya büntetni rendeli. Az Amerikai Egyesült Államok büntető jogszabályai azonban a rágalalmazást nem büntetik, így a felhasználói fiókra vonatkozó személyes adatok nem szerezhetők be. Az elsőfokú bíróság tájékoztatta az indítványozót, hogy amennyiben nem rágalalmazás, hanem – az Amerikai Egyesült Államokban is büntetett – zaklatás miatt kívánja az elkövetők felelősségre vonását, akkor újabb feljelentést kell tenni a nyomozó hatóságnál, mert ez a bűncselekmény közvérdra üldözendő.
- [5] A Pesti Központi Kerületi Bíróság mindezek alapján 2016. november 1-én kelt 16.Bpk.12.408/2015/14. számú végzésével az ismeretlen tettes elleni büntetőeljárást megszüntette. Az elsőfokú bíróság rögzítette azt is, hogy az ismert elkövetővel szemben az eljárás tovább folytatódik.
- [6] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2017. január 6-án jogerőre emelkedett 27.Bpkf.13.194/2016/3. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. A másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy a zaklatás sértettje nem az indítványozó, hanem az email címzettje, vagyis az indítványozó ismerőse volt, aki azonban nem tett feljelentést.
- [7] 2.1. Az indítvány szerint a büntetőeljárást megszüntető jogerős végzés az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütköző jogbiztonság elvébe ütközik, mert a nyomozó hatóság nem megfelelően intézkedett a bűnügyi jogsegély igénybe vételére. Az indítványozó álláspontja szerint az Amerikai Egyesült Államok szövetségi szinten nem bünteti a rágalalmazást, de 17 tagállamában a rágalalmazásnak létezik büntetőjogi szankciója és a magyar nyomozó hatóság feladata lett volna annak a felderítése, hogy az elkövető ilyen tagállamban tartózkodik-e. Az Amerikai Egyesült Államok büntetőjoga a zaklatás bűncselekményét ismeri és erre a körülményre is hivatkozni lehetett volna. Ezen túlmenően az ismert elkövetőt is ki kellett volna hallgatni az ismeretlen társára nézve. Az alkotmányjogi panasz szerint a jogbiztonság elvét az eljáró bíróságok súlyosan megsértették azzal, hogy nem tettek meg mindent az elkövető felderítése és felelősségre vonása érdekében.

- [8] Az indítványozó szerint a bíróság az Alaptörvény 28. cikkét is megsértette, mert csak névlegesen tett eleget a nyomozás elrendelése iránti kötelezettségének. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság a nyomozást ugyan ténylegesen elrendelte, de a bírói kontroll ellenére érdemi nyomozási cselekményt mégsem fogantatosítottak.
- [9] 2.2. Az Alkotmánybíróság főtákarának felhívására az indítványozó alkotmányjogi panaszát kiegészítette, amely beadvány 2017. június 21-én érkezett az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panasz kiegészítésében az indítványozó az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésére (a jogszabályok kötelező ereje), a II. cikkre (az élethez és az emberi méltósághoz való jog) és a VI. cikk (1) bekezdésére (a jó hírnévhez való jog), valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdésének második mondatára (a védői védett véleménynyilvánítás) hivatkozott.
- [10] Az indítványozó a hivatkozott alaptörvényi cikkek megsértését elsősorban azzal indokolta, hogy részletesen bemutatta azokat a cselekményeket, amelyekkel a feljelentett rágalmazta. (Pl. a feljelentett az interneten közzétett videóiban sértő szavakkal bírálta az indítványozó ügyvédi tevékenységét, továbbá az indítványozó állítása szerint a feljelentett több mint 110 magánvádas eljárást indított ellene.) Az indítványozó a hivatkozott alaptörvényi cikkekre nézve az 1/2015. (I. 15.) AB határozat indokolásának egy részét szövegszerűen idézte (Indokolás [95]–[97]).
- [11] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ára alapozott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 27.Bpkf.13.194/2016/2. számú végzésének kézbesítése a másodfokú bíróság tájékoztatása szerint nem tértivevénnel történt, így a kézbesítés időpontja ennek alapján nem állapítható meg. A támadott végzést az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint az indítványozó 2017. január 25-én vette át. A panaszt 2017. március 24-én adták postára az elsőfokú bíróságnak címezve. Az Alkotmánybíróság ennek alapján megállapítja, hogy a panaszt határidőben benyújtottnak kell tekinteni.
- [13] 4. Az indítvány és kiegészítése részben eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mert tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §); az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdés, R) cikk (2) bekezdés, II. cikk, VI. cikk (1) bekezdés, valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdés második mondat].
- [14] Az indítvány hivatkozik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére, azon belül a jogbiztonságra. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján azonban erre az alaptörvényi rendelkezésre, mint Alaptörvényben biztosított jogra csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatály tilalma miatt [3012/2017. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [25]]. Az indítványozó ezen két Alaptörvényben biztosított jogra nézve nem adott elő indokolást, így az Alkotmánybíróság az indítvány ezen elemét nem vizsgálhatta.
- [15] Az indítványozó hivatkozik továbbá az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének és az Alaptörvény 28. cikkének a sérelmére is. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban rámutat, hogy ezen rendelkezések nem tekinthetők az Alaptörvényben biztosított jogoknak, így ezek alapján alkotmányjogi panasz benyújtására az indítványozónak nincs lehetősége [legutóbb pl. 3215/2017. (IX. 13.) AB végzés, Indokolás [11], 3203/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [9]].
- [16] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésének második fordulata szerint „[a] védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt”. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a sérelmezett bírói döntés tárgya nem az indítványozónak a védelem körében kifejtett álláspontja miatt történő büntetőjogi felelősségre vonása, hanem a személyét és az ügyvédi tevékenységét sértő cselekmények miatt általa magánvádlóként tett feljelentés elbírálása. Ennek következtében – a megfelelő indítványozói indokolás hiányában – nem állapítható meg az indítványban szereplő kifogások és a hivatkozott alaptörvényi rendelkezés közötti alkotmányjogi összefüggés. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen összefüggés hiányában az indítvány ezen elemét érdemben nem vizsgálja [legutóbb pl. 3193/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [15]].
- [17] Az indítványozó megjelölte a támadott bírósági határozatot (Fővárosi Törvényszék 27.Bpkf.13.194/2016/3. számú végzés). Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a hatá-

rozat alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, így a határozott kérelem alkotmányos feltételeinek ebben a vonatkozásban eleget tett.

- [18] 5. Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [19] Az alapul szolgáló büntető ügyben az indítványozó magánvádlóként járt el, így a benyújtott indítvány vonatkozásában az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében érintettnek tekinthető {pl. 1/2015. (I. 16.) AB határozat, Indokolás [9]; 3090/2016. (V. 12.) AB határozat, Indokolás [14]}.
- [20] 6. Az Alkotmánybíróság vizsgálta azt is, hogy a támadott bírósági határozat az ügy érdemében hozott döntésnek vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek tekinthető-e. Az Alkotmánybíróság több határozatában rögzítette, hogy alkotmányjogi panasz keretében csak az ügyek érdemében hozott végső döntések és a bírósági eljárást befejező egyéb döntések vizsgálhatók. Alkotmányjogi panasz tárgya lehet a büntetőeljárásban hozott döntések közül az Abtv. 27. § első és második fordulata alapján valamennyi ügydöntő határozat, így az ítélet és az ügydöntő végzés is [legutóbb pl. 3057/2017. (III. 20.) AB végzés, Indokolás [7], korábban: 3040/2015. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [30], 3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [20]–[21]}.
- [21] Az elsőfokú bíróság a büntetőeljárást az ismeretlen elkövetővel szemben megszüntette, amelyet a másodfokú bíróság jogerős végzésével helybenhagyott. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján rögzíti, hogy az ismeretlen elkövetővel szembeni büntetőeljárás tekintetében a támadott határozat olyan döntésnek minősül, amely ellen alkotmányjogi panasz nyújtható be.
- [22] 7. Az Abtv. 27. § b) pontjában foglaltak szerint a bírói döntéssel szemben alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette vagy a jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [23] Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy az indítványozó rendkívüli perorvoslatot nem vett igénybe. Az Ügyrend 32. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. § b) pontjában foglalt jogorvoslati lehetőség kimerítésének kötelezettsége egyébként nem vonatkozik a felülvizsgálatra, mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Alkotmánybíróság ennek alapján megállapította, hogy az indítvány a befogadáshoz szükséges ezen feltételnek is eleget tett.
- [24] 8. Az Alkotmánybíróság ezután az Abtv. 29. §-ában rögzített, az indítvány befogadásához szükséges további feltételek fennállását vizsgálta.
- [25] Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [26] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz és a VI. cikk (1) bekezdésében foglalt jó hírnévhez való jogát.
- [27] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítvány nem tartalmaz olyan körülményt, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel.
- [28] Az Alkotmánybíróság vizsgálta azt is, hogy az indítványozó által a támadott bírósági határozat tekintetében felvetett körülmények a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenességre utalnak-e. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott első, illetve másodfokú bírósági határozat a magánvádas eljárást csak a feljelentett személy ismeretlen társa tekintetében szüntette meg, mert az ismeretlen elkövető kiléte a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható. Az eljárás a feljelentett tekintetében tovább folytatódott. Az indítvány okfejtése az indítványozó számára kedvezőtlen, a feljelentett társa elleni büntetőeljárást megszüntető bírói döntés szakjogi felülvizsgálatára irányul. Az indítványozó azonban olyan alkotmányjogi érveket és körülményeket nem ad elő, amely az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz és a VI. cikk (1) bekezdésében foglalt jó hírnévhez való jogának sérelme tekintetében az érdemi döntésre kiható alaptörvény-ellenességet vetne fel.
- [29] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, és az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör nem teremthet alapot arra, hogy

minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan – vélt vagy valós – jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható {pl. 3147/2016. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [23], 3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.

- [30] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alkotmányellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel.
- [31] A kifejtett indokok alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2017. december 12.

Dr. Czirne Ágnes s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/984/2017.

• • •